

Plan for kompetenceudvikling for det pædagogiske personale på skolerne 2014-2020

Formål

Formålet med kompetenceudviklingen er, at ledere og medarbejdere er kompetente til de opgaver, der fremadrettet skal arbejdes med på skolerne, herunder opgaven i forhold til fuld linjefagsdækning.

Kompetenceudviklingen skal understøtte de politikker og strategier, der er gældende for skolerne i Viborg Kommune samt intentionerne bag folkeskolereformen om at:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater
- Tilliden og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis

Mange veje til læring og udvikling af kompetencer

Tilgangen til kompetenceudvikling er, at den sker i vidt forskellige sammenhænge, som alle skal benyttes i udvikling af skolerne både på organisations-, ledelses-, team- og individniveau. Så kompetenceudvikling skal i denne sammenhæng forstås bredt, fx som formel kompetencegivende efter- og videreuddannelse, kursusaktiviteter, deltagelse i netværk, videndeling, sparring, evaluering, refleksion og gennem opgaveløsningen og træning i praksis.

Strategi for kompetenceudvikling

Den tænkning, der ligger til grund for arbejdet med kompetenceudvikling på skoleområdet bygger på antagelsen om, at vi har rigtig megen viden og mange kompetencer på vores skoler. Denne viden skal videreudvikles, understøttes og deles til gavn for det samlede skolevæsen gennem læring i egen og andres praksis. Dette understøttes blandt andet i vores tænkning om skolenetværk og respekten for undervisernes erfarede viden, der tilgodeses i de supplerende kurser i undervisningskompetence. På ledelsesniveau arbejdes ligeledes ud fra netværkstankegangen og undersøgelse af egen praksis i professionelle lærende fællesskaber.

Læring i egen og andres praksis skal ses i sammenhæng med det helhedsorienterede læringssyn, der kommer til udtryk i *Fælles Grundlag for Læring*, og afspejles i kompetenceudviklingsplanen. Den fagprofessionelle læring finder sted ved deltagelse i sociale læringsfællesskaber af både formel og uformel karakter, og som fagprofessionelle er skolernes pædagogiske personale forpligtede på at løfte det fælles ansvar for barnet. Dette skal ske ved at forstyrre hinanden i vores tænkning og praksis omkring børns læring, gennem egen og andres praksis.

Deltagelse i udviklingsprojekter eller videndelingsaktiviteter på skoler støttes med vikardækning, hvis indsatsen understøtter skolevæsnets overordnede fokusområder. Det kan være såvel fagfaglige problematikker og videreudvikling af praksis gennem videnproduktion, såvel som undersøgelse af egen praksis i professionelle lærende fællesskaber fx med fokus på de fælles tematikker, der kommer til udtryk via de dialogbaserede samtaler: overgange, videreudvikling af det pædagogiske læringscenter, og trivsel og læring for alle.

For at sikre udviklingsforløb på egen skole, transfer og skolens samlede udbytte af medarbejdere på kompetenceudviklingsforløb, arbejdes der på skolerne med den ledelsesmæssige understøttelse, erfaringsudveksling og PLC's rolle både før, under og efter et kompetenceudviklingsforløb. Endvidere danner årgangsteam og fagteam det naturlige rum for læring og udvikling i en organisation, hvor det er naturligt at få og give viden.

Kompetenceudvikling fremadrettet

Kompetenceudviklingsplanen er en videreførelse af fælleskommunale kompetenceudviklingstiltag, der tilrettelægges for medarbejdere og ledelser på Viborg Kommunes skoler frem mod 2020. Arbejdet med kompetenceudvikling skal derfor ses som en dynamisk proces, der løbende udvikles og tilrettelægges i samarbejde mellem ledelse, praktikere og eventuelle uddannelses- og kursusudbydere med støtte og koordinering fra forvaltningen.

Planen skal ses i sammenhæng med de generelle fælles temaer og fokusområder, der kommer til udtryk i både de dialogbaserede aftaler og kvalitetsrapporterne – og har til formål at understøtte og opkvalificere arbejdet med fokusområderne på skolerne. Herunder indsatserne i den politiske aftale [Udfordringer til alle og uddannelse for flere](#).

Oversigt over større indsatser i skoleåret 2018/2019

	Kompetenceudviklingsindsatser	Status
1.	Undervisningskompetence i fagene a. Kompetence i undervisning - KiU b. Supplerende fagkurser c. Kulturfag på tværs	Behovet for såvel de fulde undervisningsfag som supplerende faglige kurser er afdækket. Kurser og uddannelse udbydes løbende frem mod 2020.
2.	Skolenetværk a. Eksisterende vejledernetværk b. Boblere – ad hoc netværk	Vejlederne mødes i en fast netværksstruktur faciliteret af fagkonsulenter fra forvaltningen. Der er udarbejdet en ramme for beskrivelse af projekter, der kan søges vikarmidler til.
3.	Videreudvikling af ledelse – Ledelse af læring og progression. Netværksbaseret ledelsesudvikling.	Der arbejdes fortsat med henblik på at videreudvikle en undersøgelsesbaseret tilgang til <i>ledelse tæt på</i> . Der afventes beslutning om organisering af netværk på skoleområdet.
4.	Videreudvikling af pædagogisk læringscenter	Matematik- og læsevejlederuddannelser er afsluttet og der arbejdes på skolerne med implementering af PLC-teamet. Dette understøttes i netværk, af PPL og gennem fokus på procesvejlederfunktionen.
5.	Pædagogfaglighed og læreprocesser (AP Møller Mærsk projekt). Diplommodul til pædagoger i skolen.	Der har været ca. 80 pædagoger igennem uddannelsesforløbet. Der arbejdes fortsat med implementering af pædagogernes faglighed og rolle i skolen. Blandt andet ud fra den forankringsplan ledere og pædagoger afsluttede uddannelsesforløbet med.
6.	Animationsstrategien i praksis på skolerne. Fem skoler fortsætter og videreudvikler projektet med fokus på produktionsorienteret undervisning og æstetiske læreprocesser.	Arbejdet med projektet fortsættes på skolerne i samarbejde med The Animation Workshop.
7.	Vi lærer (AP Møller Mærsk Projekt). Projekt med fokus på udvikling af et format for kompetenceudvikling, der bl.a. benytter blended learning og understøtter netværk på tværs af skolerne.	Sidste fase (fase 3) afholdes i skoleåret 2018/2019. Fase 3 har fortsat fokus på at undersøge formatet for kompetenceudvikling. Derudover er der udvidet fokus i forhold til at understøtte netværk og udbredelsen af viden på de enkelte skoler.
8.	Styrkelse af it-pædagogik og animation. Samarbejde med Læreruddannelsen i Skive	Påbegyndtes i skoleåret 2016/17. Bevilling fra BUU, der løber i budgetårene 2016-2019.
9.	Sammen skaber vi fremtidens skole (AP Møller Mærsk projekt). Et åben-skole-projekt	Projektet påbegyndtes i 2016 og fortsætter frem til 2020. I skoleåret 2017/2018 arbejdes med vidensløft og kvalificering af lærerne.

	med deltagelse af virksomheder og naturfagslærere.	
10.	Inkluderende læringsmiljø	Med udgangspunkt i den politiske aftale <i>Udfordringer til alle og uddannelse for flere</i> igangsættes pilotfase på Ørum, Hammershøj, Karup og Bratningsborg skoler i 2018 mhp. styrkelse af inkluderende læringsmiljø på skolerne.
11.	Klasseledelse PPL	7 kursusdage fordelt over et skoleår med fokus på klasseledelse. Med afsæt i egne erfaringer vil deltagerne, i et anerkendende læringsforum, udvikle metoder til den daglige klasseledelse på baggrund af afprøvning og feedback på egen praksis.

Uddybende beskrivelse af initiativerne

1. Undervisningskompetence i fagene

Vi opgjorde i 2015 behovet for fagligt løft i forhold til at leve op til kravet om fuld kompetencedækning frem mod 2020 på kommunens skoler. Vi lever op til målsætningen om 85 % kompetencedækning i 16/17, og skal fortsat arbejde frem mod målsætningen om 90 % kompetencedækning i 18/19.

Vi arbejder med to muligheder for kompetencedækning:

- a. KiU – kompetence i undervisning. Fulde undervisningsfag som udbydes af VIA. Vi kan ikke oprette hele hold i undervisningsfagene internt i kommunen. Derfor fremlægges en oversigt over, hvor der udbydes hold i undervisningsfagene, så kommunens lærere får mulighed for at tilmelde sig de nødvendige hold. Oprettelse afhænger af antallet af tilmeldinger.

KiU Fag og moduler
oversigt 2018 2019.xls

- b. Supplerende kursus i undervisningsfagene. Kurserne henvender sig til lærere, der har undervisningserfaring og mangler en opdatering på faget. Formålet med de supplerende kurser er således dels at give en indføring i fagets didaktik, dels at give en opdatering til de lærere, der har formel undervisningskompetence i faget fra tidligere uddannelse.
I kommende skoleår (2018/2019) udbydes supplerende kursus i kristendom, billedkunst, natur/teknologi og musik. Forløbene afvikles i tæt samspil med praksis og med fokus på at sætte lokale ressourcer i spil. Et andet fokus i disse forløb er læring og videndeling på tværs af kommunens skoler, med henblik på at understøtte stærke faglige miljøer og forsat videnproduktion.

Ønskes formel dokumentation for undervisningskompetence er det altid en mulighed at gå til en kompetencemålsprøve i et fag hos VIA. Her følges en fast procedure med mulighed for indledningsvist at deltage i en kompetenceafklaringssamtale hos VIA.

2. Skolenetværk - en model der understøtter læring og videndeling på tværs af skolerne i Viborg Kommune

Formålet med modellen er at:

- Understøtte skolens ledelser og pædagogiske personale i at blive så dygtige, som de kan.
- Understøtte dialogiske, inddragende processer
- Understøtte lærende, videndelende og udviklende processer på tværs af skolerne i Viborg Kommune med henblik på videnproduktion
- Kvalificere beslutninger

På nuværende tidspunkt arbejdes med to typer af netværk:

- a. **Vejledernetværk.** Her mødes læsevejledere, matematikvejledere, PLC-medarbejdere, læringsagenter og KLC-ambassadører i et fast netværk faciliteret af fagkonsulenter fra forvaltningen.
- b. **Bobler.** Her mødes medarbejdere på tværs af skoler på eget initiativ. Netværkene vil opstå ad hoc, og varigheden af netværkene variere alt efter indhold. Der er udarbejdet en fast ramme for projektbeskrivelse ved søgning af vikarmidler til understøttelse af arbejdet. Disse mere løst strukturerede netværk giver mulighed for sparring og videnproduktion på tværs af skoler.

3. Kompetenceudvikling af skoleledelser – ledelse af læring og progression

Formålet med projektet er fortsat:

- At understøtte videreudvikling af ledelse på skoleområdet herunder en differentieret tilgang til ledelsesopgaven
- At udvikle et fælles sprog om ledelse
- At understøtte det ledelsesmæssige arbejde med læring og progression

Der arbejdes med forløbet i seks ledelsesnetværk, hvor der udvikles på den undersøgende tilgang til videreudvikling af god ledelsespraksis. Rammen er det professionelle lærende fællesskab, der bygger på fælles værdier og vision, fokus på elevers læring, reflekterende dialoger, deprivatisering af praksis og samarbejde. Netværkene arbejder også med den fælles metode den professionelle læringscirkel, der understøtter en undersøgelsesbaseret tilgang til ledelsespraksis. Arbejdet videreføres i netværkene, hvor trådene samles og viden deles og produceres på tværs af netværkene i FællesNetværket (FN), der udgøres af en repræsentant for hver af de seks ledelsesnetværk samt skolechef og chefkonsulent.

4. Videreudvikling af det pædagogiske læringscenter – PLC

I forlængelse af bekendtgørelsen for folkeskolens læringscentre fra 2014 arbejdes der fortsat med videreudvikling af disse. I skoleåret 2018/2019 er der fortsat fokus på implementering og realisering af læringscentret i skolens praksis. Dette understøttes af vejledernetværk faciliteret af fagkonsulenter fra forvaltningen.

5. Pædagogfaglighed og læreprocesser

Viborg Kommune har haft ca. 80 pædagoger igennem kompetenceudviklingsforløbet, som fortsætter på den enkelte skole med fokus på forankring af pædagogernes faglighed og rolle i skolen. Her arbejdes blandt andet med udgangspunkt i den implementeringsplan, der ved afslutning af forløbet udarbejdedes af leder og pædagog.

6. Animationsstrategi

Som en del af implementeringen af kommunens animationsstrategi er der på en del af kommunens skoler fokus på animation som en vej til læring. Omdrejningspunktet er produktionsorienteret undervisning og æstetiske læreprocesser og er en videreførelse af et A.P. Møller Mærsk-projekt. Projektet videreudvikles i samarbejde med The Animation Workshop.

[Animationsstrategi](#)

7. Vi lærer – fleksibel og praksisnær kompetenceudvikling

Målet med "Vi Lærer" er at udvikle et nyt format for kompetenceudvikling. På det grundlag opbygges kursusforløbene som "blended learning", hvor online materialer og aktiviteter blandes med fysiske "laboratorier" i læringsfællesskaber på tværs af de medvirkende kommuner. Derudover er der fokus på hvordan teknologien kan være med til at understøtte læringsfællesskaber på tværs af skolerne og efter endt kursusforløb. Projektet er støttet af AP Møller Mærsk.

8. Styrkelse af it-pædagogik og animation – et samarbejde med læreruddannelsen i Skive

Projektet har til formål, at lærere og lærerstuderende arbejder pædagogisk og fagdidaktisk med IT i fagene med udgangspunkt i animation og med fokus på de digitale læremidler, der allerede findes tilgængelige i Viborg kommunale skolevæsen. De deltagende skoler arbejder i skoleåret 2018/2019 fortsat med det it-pædagogiske område i samarbejde med studerende fra Læreruddannelsen i Skive. Projektet forløber med bevilning fra Børne- og ungdomsudvalget frem til 2019.

9. Sammen skaber vi fremtidens skole

Sammen skaber vi fremtidens skole er et AP Møller Mærsk projekt, der understøtter arbejdet med åben skole i samarbejdet mellem naturfag og virksomheder. Projektets formål er at løfte kommunens uddannelses- og kompetenceniveau gennem et værdiskabende samarbejde mellem skoler og erhvervsliv.

Målsætningerne for projektet er at:

- Lærerne skal uddannes i at tilrettelægge undervisning med kobling til erhvervslivet så mange flere elever får mulighed for at arbejde med rigtige projekter og få indblik i kommende jobmuligheder.
- Etablere og organisere samarbejder mellem skolen og den lokale virksomhed og opkvalificere lærere så de bedre kan håndtere undervisningen i den åbne skole
- Uddanne en kommunal ressourceperson/koordinator i kommunen, der efter projektets ophør, bliver det faciliterende bindeled mellem erhvervsliv og skoler og som skal understøtte et lokalt netværk

Status februar 2018: De deltagende skoler har afprøvet deres forløb med deres virksomhed og efterfølgende holdt et individuelt evalueringsmøde. I Q2 mødes de deltagende skoler, hvor deltagerne udveksler viden og erfaringer. Her evalueres lærernes kompetenceudvikling i samarbejde med NEUC. Resultaterne fremlægges på et netværksmøde mellem skolernes pædagogiske ledere, hvor der er fokus på næste års udviklingspotentiale.

I foråret 2018 afvikles der desuden netværksmøde mellem de deltagende kommuner (10).

10. Inkluderende læringsmiljø

Det pædagogiske personale skal opleve at få øgede handlemuligheder i inklusionsarbejdet, skolen skal udvikle kompetencer i forhold til at udvikle inkluderende læringsmiljøer, og ressourcepersoner fra bl.a. PPL skal udvikle deres kompetencer i forhold til at vejlede specifikt, konkret og kontekstnært. Kompetenceudviklingsforløbet vægter således gensidig kapacitetsopbygning på tværs af Børn & Unge.

Med udgangspunkt i den politiske aftale *Udfordringer til alle og uddannelse for flere* igangsættes pilotfase på udvalgte skoler i 2018 mhp. styrkelse af det inkluderende læringsmiljø på skolerne. Indsatsen tager udgangspunkt i *Fælles grundlag for børns læring* og på Læring i egen og andres praksis.

Pilotfasen danner udgangspunkt for videreudvikling og gennemførelse på flere skoler frem til 2021.

11. Klasseledelse - PPL

Målgruppe: Pædagogisk personale på skolerne i Viborg Kommune.

Læringskonsulenter i PPL tilbyder 7 kursusdage med fokus på klasseledelse, hvor omdrejningspunkterne er vidensdeling, læring i egen praksis og de barrierer, som er udfordrende i nutidens skole.

Kursusdagene vil give et fundament for klasseledelse. Med afsæt i egne erfaringer vil deltagerne, i et anerkendende læringsforum, udvikle metoder til den daglige klasseledelse på baggrund af afprøvning og feedback på egen praksis.

Ud fra værdisættet "Lys i øjnene" og det dannelses- og læringssyn, der ligger i "Børns læring" støttes den enkelte kursUSDeltager i at skabe bedst mulig trivsel og læring for alle børn i klassen.